

VIA ZUID PRODUCTIEHUIS NIEUWE STIJL **KIEST**

- DE ZUIDELIJKE WEG NAAR TALENTONTWIKKELING
- GRENZELOOS
- IN EEN COÖPERATIE MET PARTNERS BINNEN EN BUITEN DE CULTUUR
- ALS NOMADISCHE TALENTMAKELAARDIJ

VIA ZUID werkt na een aantal jaren pionieren sinds 2015 als productiehuis nieuwe stijl: internationaal georiënteerd, coöperatief georganiseerd en nomadisch werkend. Met steun van samenwerkingspartners bouwt de organisatie binnen en buiten het culturele veld aan nieuwe productie-, afname- en publieksstrategieën, voor een nieuwe kunstpraktijk.

In deze gezamenlijke zoektocht naar een nieuw artistiek idioom, tekenen zich betekenisvolle hedendaagse verbindingen af met (nieuwe) partners, opdrachtgevers en publieksgroepen, waarin co-creatie centraal staat. Deze werkwijze geeft talentvolle kunstenaars kans zich op een nieuwe manier te verbinden met de samenleving, zichzelf te ontwikkelen als zelfstandig maker en publiek te vinden en te binden.

VIA ZUID onderscheidt zich als een talentmakelaardij en verbindt het beste wat Limburg te bieden heeft aan instellingen en faciliteiten voor talentontwikkeling. Nomadisch, van plek naar plek reizend, naar daar waar de kansen liggen. In de onderwijspraktijk, ateliers, speelplekken en bijzondere locaties, daar waar partners in cultuur, maatschappij en bedrijfsleven samen verantwoordelijkheid nemen voor talentontwikkeling in de podiumkunsten.

2.1 Missie, visie, profiel

VIA ZUID is een productiehuis nieuwe stijl voor de podiumkunsten, dat in en vanuit Limburg werkt. VIA ZUID trekt daarbij in een coöperatieve samenwerking op met talentvolle nieuwe makers en diverse partners. Productie-, werk- en speelplekken én publiek worden organisch verknoot met één doel: succesvolle presentaties voor een nieuw publiek. VIA ZUID zorgt daarbij voor gedeeld eigenaarschap van en gedeelde verantwoordelijkheid voor de ontwikkeltrajecten van de makers en het vergroten van hun zichtbaarheid, publieksbewustzijn en publieksbereik.

Door het vinden en binden van publiek van meet af aan te integreren in het proces van creatie, productie, presentatie en distributie, draagt VIA ZUID bij aan de ontwikkeling van nieuw artistiek idioom en nieuwe werkwijzen. De talentvolle podiumkunstenaars moeten zelf aan de bak en krijgen binnen meerjarige trajecten support om hun presentaties te realiseren binnen en buiten het culturele domein. Daarmee bouwt VIA ZUID een stevige basis voor een bestendige beroepspraktijk, die ook buiten Limburg en in de euregio bestaansrecht heeft.

VIA ZUID is een samenwerkingsverband, opgebouwd als een ledencoöperatie met podia, producenten, kunstvakopleidingen, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven die zich aan de talentontwikkeling in Limburg committeren. Zij selecteren en begeleiden talent en versterken het productieklimaat, gericht op nieuwe praktijken in de kunsten.

Visie

VIA ZUID ziet Limburg en het omliggende buitenland als dé ideale omgeving om met talentvolle podiumkunstenaars nieuwe wegen in te slaan en publiek te vinden voor hun presentaties. De makers van VIA ZUID staan midden in de samenleving en willen zich verhouden tot tendensen als digitalisering, individualisering, ervaringshonger, burgerparticipatie, globalisering, vergrijzing en krimp. Zij zien daarin kansen om markten te veroveren en de waarde van kunst en cultuur in de samenleving opnieuw waar te maken.

VIA ZUID ziet in Limburg een omgeving, die bij uitstek geschikt is voor de ontwikkeling van nieuwe kunstpraktijken die ook elders, nationaal en internationaal, uitgerold kunnen worden. VIA ZUID staat voor selectie, productie, presentatie en afzet van deze nieuwe makers die vooral zelf de handen uit de mouwen moeten steken en daarbij op maat van idee tot publieksvoorstelling ondersteund worden door partners.

VIA ZUID noemt zich, vanwege het brede engagement, de collectieve aanpak en nomadische werkwijze, een productiehuis nieuwe stijl. Lokaal in zijn worteling en speelveld, uniek in zijn opdracht en landelijk en internationaal qua relevantie en zeggingskracht.

De omgeving

In de provincie Limburg, met meer landsgrens dan provinciegrens, met Vlaams en Waals België en Duitsland om de hoek, tekent zich een cultureel deels braakliggend landschap af. In Limburg buitelen de gezelschappen en culturele instellingen niet over elkaar. De professionele culturele infrastructuur vertoont er de nodige witte vlekken. Maar de van oorsprong katholieke provincie kent ook een groot en actief cultureel verenigingsleven en een uitbundige festival- en evenementencultuur. Door de aanwezigheid van professionele kunstvakopleidingen is er ruime aanwas van nieuw talent. Door de oriëntatie op België en Duitsland, meertaligheid en de historische instroom en opname van buitenlandse werknemers, allereerst in de mijnsector, later in de petrochemische industrie, de logistieke sector en de agrarische sector, is de Limburgse bevolking een interessante internationale smeltkroes geworden. Dit migrantenverleden weerklinkt in de taal en (volks)cultuur. De combinatie van ruimte in het (culturele) landschap, de regionale en historische context, de vereiste veerkracht van de inwoners en de grote aanwas van nieuw talent maken van Limburg en de buitenlandse omgeving een interessant en uitdagend werkgebied voor de makers van VIA ZUID.

Nationaal

Limburg biedt een rijke voedingsbodem voor nieuw en gearriveerd talent om zich te ontwikkelen en hun werk landelijk en internationaal een publiek te bieden. De talenten leren samen te werken met een grote diversiteit aan maatschappelijke en culturele partners en ontwikkelen in die samenwerking een groot publieksbewustzijn. Hierdoor is hun werk aantrekkelijk voor partners en speelplekken elders in het land en daarbuiten. VIA ZUID wil de proeftuin zijn van een nieuwe kunstpraktijk. Inspiratiebron voor werken in een cultureel-maatschappelijke keten en het ontwikkelen van nieuwe artistieke en publiekstrategieën.

Internationaal

Door de ligging en de vele grensoverschrijdende contacten in Limburg is VIA ZUID hét productiehuis voor de start van een internationale kunstpraktijk. Samenwerken met producerende organisaties vlak over de grens is normale praktijk. Het kunstvakonderwijs in Limburg is internationaal georiënteerd. Sinds 2015 bestaat de Europese Theater- en Opera-Academie, waarmee de connectie met heel Europa is verstevigd.

De focus ligt cultureel eerder op Aken, Luik, Genk, Brussel en Antwerpen dan op de Randstad. De makers van VIA ZUID vertonen hun werk op internationale podia en speelplekken. Contacten met podia als C-Mine Genk, CC Hasselt, Dommelhof Neerpelt, maar ook Stadttheater Aachen of podia in Nettetal/Viersen zijn intensief.

2.2 Activiteiten

Kernactiviteiten

VIA ZUID werkt, samen met diverse partners, aansluitend bij het culturele landschap in Limburg, sinds 2013 aan talentontwikkeling in de podiumkunsten. Vanaf 2015 is VIA ZUID ook coproducent in de projecten van de betrokken makers. Hoofdactiviteit van VIA ZUID is uiteraard de talentontwikkeling, zoals die tot uitdrukking komt in de producties van de makers, die zich nadrukkelijk en betekenisvol verhouden tot de omgeving waarin die tot stand komen en gepresenteerd worden.

Makers werken binnen de stedelijke, regionale en (inter-)nationale context aan een zelfstandige beroepspraktijk. Het ontwikkelen van nieuwe productie- en afzetmethodes in de podiumkunsten maken daarvan deel uit, inclusief nieuwe strategieën om publiek te vinden en te binden. VIA ZUID heeft door deze manier van samenwerken geen eigen artistieke kleur. Sterker nog: een expliciet eigen artistiek profiel staat een brede samenwerking in de weg.

VIA ZUID koerst op gezamenlijk eigenaarschap en verantwoordelijkheid van makers, producenten en publiek voor een nieuwe 21^e eeuwse kunstpraktijk. Het is vooral die praktische uitwerking van de nieuwe kunstpraktijk, die via het werk van talentvolle makers exportwaardig is en internationaal positie kan verwerven. En daarmee de positie van Limburg als culturele werkplaats versterkt en uitdraagt.

VIA ZUID verdeelt de talentontwikkeling in twee fases: die van de potentials en die van de high-potentials.

Overige activiteiten

Naast het (co-)produceren van genoemde presentaties biedt VIA ZUID in verschillende vormen (bij-) scholing, peer counseling en reflectie aan in zgn. Huiskamer- en Makersdagen.

Samenwerkingsverband: coöperatie

VIA ZUID werkte vanaf 2013 als een flexibele netwerkorganisatie. Vanaf 2015 werkt de organisatie - mede op aangeven van de belangrijkste partners (financiers en coproducenten) - toe naar een steviger commitment in een coöperatieve samenwerking. In de coöperatie werken de producenten samen om de distributie te verbeteren. Zij investeren in de coöperatie door hun netwerk, middelen (geld, ruimte, mensen) en expertise (zakelijk, technisch, productioneel en promotioneel) ter beschikking te stellen en met de talenten te delen. Naast de selectie en de begeleiding binnen een professionele werkomgeving, staan zij gezamenlijk voor de optimale presentatie van talent en het ontwikkelen van nieuwe strategieën voor het vinden en binden van publiek daarvoor. Zij committeren zich niet alleen aan de gezamenlijke zuidelijke weg voor talentontwikkeling, maar hebben daar ook zeggenschap over.

VIA ZUID is begonnen als een samenwerking rond talentontwikkeling in de podiumkunsten tussen Toneelacademie Maastricht, Jeugdtheatergezelschap Het Laagland (Sittard), Toneelgroep Maastricht, Festival Cultura Nova (Heerlen) en De Nederlandse Dansdagen. Het kunstvakonderwijs (theater, muziek, beeldende kunst, film, architectuur, mode) is hofleverancier van talentvolle makers.

Nog voor het afstuderen is er sprake van selectie en koppeling aan partners, zoals de bovengenoemde 'founding fathers'. Er is een goede samenwerking met producenten als SoAP en muziekwerkplaats INTRO en met een groot en toenemend aantal gezelschappen, theaters, podia, musea, culturele initiatieven, evenementen en festivals. VIA ZUID betreft steeds vaker ook partners buiten het strikt culturele domein, sociaal-maatschappelijke partners, maar ook opdrachtgevers uit het bedrijfsleven. Wat deze organisaties bindt is de behoefte aan professionele verbeelding van 'hun verhalen'. Zo geeft zorgorganisatie Sevagram kunst en cultuur een belangrijke plek en zet het in ten behoeve van het welbevinden van bewoners van zorghuizen. De LLTB neemt een theatermaker in de arm om te kunnen getuigen van het menselijke gezicht achter het boerenbedrijf. Natuurmonumenten wil met jonge kunstenaars het verhaal van het landschap in de Maasvallei vertalen naar het heden.

Werkwijze

VIA ZUID heeft geen vaste plek, geen eigen huis met werkplaatsen ingericht, maar zoekt haar makers en partners op. VIA ZUID reist naar de werk- en speelplaatsen toe - in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg, België en Duitsland - om met de makers en partners ter plekke te werken. VIA ZUID wil flexibel zijn en tussen de nieuwe makers, producenten, partners en potentieel publiek dicht op het ontwikkelingsproces zitten.

Talenten worden door VIA ZUID en samenwerkingspartners in de coöperatie gescout en geselecteerd. Naast een VIA ZUID-makersprofiel, is bewezen kwaliteit én de verbintenis met minimaal één producerende partij de voorwaarde om deel te nemen aan een talentontwikkelingstraject. Aan de hand van de bevindingen in motivatiegesprekken en een realistische projectaanvraag bepaalt VIA ZUID, in overleg met de potentiële partners voor een traject, uiteindelijk of de maker een plek kan krijgen.

Ontwikkeltrajecten

VIA ZUID onderscheidt twee fases in de talentontwikkeling:

- Startende makers, de potentials, gaan samen met een partner uit de keten, een à twee jaar, met een werkbudget aan de slag. In deze fase is de houding vragend en onderzoekend en wordt toegewerkt naar minimaal één maar vaak een aantal publieke presentaties per jaar. In de loop van deze twee jaar wordt duidelijk of makers al dan niet voldoende weerklank weten te vinden in de omgeving om door te gaan in een traject als high potential.
- De high potentials zijn de makers met bewezen zeggingskracht en verbindingsmogelijkheden met de omgeving die - in aansluiting op de eerste fase - nog eens twee jaar support en middelen krijgen om een eigen artistiek idioom, inclusief publieksstrategie, te ontwikkelen. Ze zijn de vaandeldragers van VIA ZUID binnen en buiten Limburg. Zij realiseren speelreeksen zowel landelijk als internationaal en maken daarbij gebruik van de netwerken (podia, programmeurs en festivals) van betrokken partners. De high potentials krijgen met hun partner(s) een ruim werkbudget ter beschikking. Daarmee werken ze planmatig toe naar een duurzame zelfstandige beroepspraktijk en een langetermijnvisie om een plek in het (inter-)nationale werkveld te veroveren.

Huiskamerdagen

De samenwerkingspartners krijgen periodiek inzicht in alle lopende trajecten op zogenaamde Huiskamerdagen. Het nomadische en huisloze VIA ZUID geeft vorm en inhoud aan een aantal Huiskamers, onder meer in Maastricht (AINSI), Heerlen (broedplaats in Centrum) en Sittard-Geleen (de Domijnen/Het Laaglandtheater). Deze Huiskamers zijn ontmoetingsplekken en expertcentra voor kennismaking, uitwisseling en verdieping, plezierig, inspirerend en prikkelend tegelijk.

VIA ZUID initieert, organiseert en faciliteert vakinhoudelijke sessies, workshops, sneakreviews, lezingen, presentaties en showcases. Makers, partners en publiek trekken er samen op, de accenten van de bijeenkomsten en het deelnemersveld variëren. Enkele Huiskamerdagen staan in het teken van de voortgang en doorstroming van de makers. Zij krijgen op die dagen de kans om hun ontwikkeling - plannen en leerdoelen - te toetsen.

Daarnaast continueert VIA ZUID de collectieve Makersdagen, waarop makers elkaar leren kennen en aan de hand van professionele expert-sessies hun beroeps kennis vergroten op het gebied van leiderschap, cultureel ondernemen, communicatie en marketing, sponsoring, fondsenwerving, netwerken, administratie en dergelijke. Deze Makersdagen vinden plaats bij de diverse coproducerende partners.

2.3 Maatschappelijke waarde: identiteit en publieksbereik

In samenwerking met de provincie, gemeenten, de nieuwe makers én de maatschappelijke en culturele partners draagt VIA ZUID bij aan de revitalisering en positionering van Limburg in de euregio. "Het verschaffen van identiteit is de grootste uitdaging van kunst en cultuur", zo gaf Lennart van der Meulen van Kunsten '92 begin 2016 de opmaat voor het debat over het toekomstige cultuurbeleid.

VIA ZUID geeft als productiehuis nieuwe stijl richting aan met de zuidelijke weg naar talentontwikkeling. Een route die voert over nieuwe wegen in de presentatie van talenten naar een betrokken publiek, dat co-creëert en dat de impact van kunst doorvoelt, begrijpt en waardeert.

Speelplekken

De makers van VIA ZUID zijn te zien op een groot aantal podia en festivals in binnen- en buitenland. Behalve de speelplekken in Limburg, zijn dat onder meer: Brakke Grond, Theater Bellevue, Compagnietheater, Theater Kikker, Wilmink, Orpheus, NW Vorst, Theater Aachen (D), Théâtre de Liège, CC Hasselt, Eskimofabriek Gent, Kaaitheater/Festival Kanal (B), Middelheimmuseum (B), CAMPO (B), detheatermaker (B), Cultuurcentrum Schoten, Arenberg Schouwburg, cultureel centrum De Westrand Dilbeek, Oerol, Over 't IJ, de Karavaan, Krokusfestival, TiLT Literair Festival, Motel Mozaïque Rotterdam, Fordfabriek Genk, Domein Raversyde (B), Vrijstaat O. Oostende (B).

Publieksbereik en participatie

De rol van de kunsten in de samenleving is veranderd door een totaal nieuwe houding en samenstelling van een grote diversiteit aan publieksgroepen. Verwachtingen en wensen van toeschouwers gaan steeds minder uit naar het louter genieten van afgeproducten. Publiek wil meer betrokken worden bij de creatie, daarvan deel uitmaken en eraan bijdragen. VIA ZUID wil haar makers uitdagen om de afstand tussen kunst en samenleving te overbruggen en het publiek opnieuw te betrekken. Nieuwe makers leren daarom bij VIA ZUID binnen een eigen artistieke taal en koers ook een sterke antenne voor publieksbereik te ontwikkelen. Door in dialoog met het publiek te gaan én al tijdens het ontwikkelingsproces rekening te houden met de taal en de codes van het publiek, neemt de betrokkenheid en het publieksbereik en -variatie toe en wint het werk aan artistieke zeggingskracht.

Daarom wordt communicatie en marketing niet aan het eind van het productieproces louter op verkoop gericht, maar geïntegreerd in de werkwijze. Van begin af aan is het een essentieel onderdeel van de creatie en draagt eraan bij. Hierdoor wordt het werk door publiek herkend als iets van en voor hen en mee uitgedragen en bekend gemaakt.

Makers benaderen doelgericht specifieke doelgroepen om hen te boeien met thema, locatie en/of spelvorm. Publiek kan verschillende rollen vervullen in het proces: van inhoudelijke input (debat, interview etc.), vrijwilligerswerk of deelname aan de presentatie, tot promotor, ambassadeur.

Hoe het publiek benaderd wordt, is afhankelijk van leeftijd, sociale context, opleidingsniveau en toegang tot communicatiemiddelen. De methodes en middelen zijn divers en variëren van app, debatavond, blog, vlog of krantenbericht tot huisbezoek.

Kerdoelen promotie, marketing en publiciteit

De marketing-communicatiestrategie van VIA ZUID heeft drie kerndoelen: makers en hun werk zichtbaar maken, nieuwe innovatieve publieksstrategieën ontwikkelen en het label VIA ZUID stevig neerzetten.

Promotie en marketing is meer dan de flyer en poster vlak voor aanvang van de voorstelling. VIA ZUID verwacht van haar makers grote inspanningen om met hun werk een eigen publiek te bereiken en om daarvoor passende en doelgroep-specifieke communicatiemiddelen in te zetten. Makers en partners worden hierin geschoold en krijgen feedback-sessies met experts. Zij volgen workshops bij de Media Valley in Sittard, speciaal toegesneden op het ontwikkelen en uitvoeren van innovatieve communicatiemethodes en maken gebruik van de kennis, creativiteit en communicatiemiddelen van de samenwerkingspartners van VIA ZUID.

VIA ZUID wil haar eigen zichtbaarheid, die van partners en die van de makers vergroten. Dit gebeurt in persoonlijke gesprekken, tijdens presentaties en voorstellingen, en ook op internet via een interactieve en goed gevulde site, het community platform, nieuwsbrieven en de social media.

Sinds 2015 werkt VIA ZUID hierin samen met Zuiderlicht in een internationaal theatermagazine dat in de euregio verspreid wordt. VIA ZUID wil daarnaast ook mediapartnerships aangaan met bloggers, digitale kunst- en vak-platforms, tijdschriften, dagbladengroep MGL en provinciale en regionale radio en tv. Daarnaast gaat VIA ZUID samenwerken met het kennisplatform Media Valley in Sittard, om te innoveren op het terrein van communicatie en promotie.

VIA ZUID werkt aan een eigen social media community-platform, waar het een halen en brengen is voor de samenwerkingspartners, de makers en het publiek. Waar acties, agenda's, berichten, de *creative expert pool* en oproepen gedeeld en makertrajecten gevolgd kunnen worden. Prettige en toegankelijke informatie, een dynamische virtuele omgeving met een persoonlijke *touch* en sfeer.

2.4 Talentontwikkeling: makersprofiel

De makers van VIA ZUID zijn kunstenaars, die aan het begin staan van hun professionele carrière en naast een eigen koers, zelforganiserend vermogen, zelfstandigheid en ondernemerschap bezitten.

Zij hebben doorgaans een kunstvakopleiding doorlopen, grotendeels een Nederlands en Vlaams-Belgische achtergrond en bevinden zich in de eerste vijf jaar van hun ontwikkeling als maker. Niet de leeftijd, maar het aantal jaren ervaring als maker is bepalend: acteurs kunnen zich op latere leeftijd tot regisseur ontwikkelen, dansers tot choreograaf.

De makers van VIA ZUID combineren hun eigenheid met openheid en nieuwsgierigheid. Zij zoeken verbinding met de regio en zijn open richting publiek. Er is vaak al sprake van een relatie met Limburg door opleiding, werk of afkomst. Zij gaan goed doordacht een connectie aan met de samenleving, ook over de grens.

VIA ZUID ziet dat nieuwe makers zich niet meer thuis voelen in de strikte scheiding van disciplines. Zij zijn gewend om multidisciplinair te denken en te werken. Hun inspiratoren liggen niet alleen in de kunsten, maar ook in wetenschap, samenleving en filosofie, vaak in combinatie met nieuwe technologieën, met nieuwe (digitale) presentatieplatforms. De disciplinaire kaders doen er niet toe. Dit maakt het mogelijk om organisch nieuwe speelplekken te ontsluiten, nieuwe niet-

traditionele podia te vinden, en daarmee nieuwe publieksgroepen te bereiken. Daarmee sluit VIA ZUID aan bij de multidisciplinaire dynamiek binnen de hedendaagse kunstenpraktijk en de veranderende belangstelling van het publiek.

Educatie en participatie

De begeleiding van de ontwikkeling van talent zelf is de kernactiviteit van VIA ZUID, een educatietaak op zich. VIA ZUID ontwikkelt en coördineert zelf geen eigen educatieve programma's. De organisatie is zich bewust van de educatieve potentie van bepaalde projecten en vervult daar graag een makelaarsfunctie in. Dit gebeurt altijd in samenspraak met partners, zoals de kunstvakopleidingen, podia, festivals, musea of gezelschappen die alle een educatieve taak hebben.

VIA ZUID constateert dat nieuwe makers in Limburg behoefte hebben aan deskundige professionele ondersteuning. Nieuwe *creative producers*, productieleders, zakelijk leiders en technici in de podiumkunsten blijven tot op heden onvoldoende traceerbaar. In samenwerking met partners en mbo-, hbo- en wo-opleidingen voor onderzoekers, communicatiespecialisten, technici en producers in de kunsten (zoals bijvoorbeeld het Middelbaar Kunstvakonderwijs Arcus in Heerlen) gaat VIA ZUID een impuls geven aan talentontwikkeling in de dienstverlenende periferie van de kunsten. VIA ZUID start een *pool* van talentvolle afgestudeerden en beginnende profs, die tandems kunnen gaan vormen met de talentvolle makers, zodat beiden een beter perspectief krijgen.

Kwaliteitslabel

VIA ZUID is een kwaliteitslabel voor nieuwe makers. Op dit keurmerk kunnen programmeurs, artistiek leiders en publiek in binnen- en buitenland vertrouwen. VIA ZUID staart zich niet blind op groei van publieksaantallen en schept de benodigde ruimte voor onderzoek en experiment van onbekende talenten. Het incorporeren van publieksbewustzijn en het betrekken van publiek heeft van meet af aan de hoogste prioriteit. De maker moet (leren) communiceren met zijn publiek, zijn gedrevenheid waarmaken, verschil maken, getuigen van urgentie. Het meenemen van het publiek daarin - groot of klein - is wezenlijk. VIA ZUID schat dat jaarlijks rond de 20.000 mensen de projecten van de VIA ZUID-kunstenaars ervaren. Ongeveer een kwart van het publiek wordt buiten de landsgrenzen gevonden. Jaarlijks wil VIA ZUID zeker een vijfde van het bereik buiten het culturele domein realiseren.

De kwaliteit van VIA ZUID is de nieuwe 21^e eeuwse kunstpraktijk, waar volgens een nieuwe productiestrategie zowel de omgeving waarin, als het publiek waarvoor, intensief betrokken is. Waardoor productie en presentatie relevantie krijgen. VIA ZUID staat garant voor artistieke kwaliteit, goed verankerd in selectieproces en werkwijze. Binnen de coöperatieve samenwerking worden in VIA ZUID talentvolle kunstenaars geselecteerd die verschil weten te maken, die niet anders willen en kunnen dan kunst maken die communiceert en impact heeft, kunst waartoe het publiek zich wil en kan verhouden, als een schatzoeker tot een ruwe diamant.

2.5 Samenwerking: gericht op gezamenlijk cultureel aanbod

De podiumkunsten verplaatsen zich steeds vaker naar nieuwe locaties en festivals buiten de reguliere theaterzalen. VIA ZUID heeft daarmee al volop ervaring opgedaan vanwege de vele witte vlekken in het Limburgse culturele landschap, zie 2.1.

Bovendien blijkt regionaal, nationaal en internationaal dat reguliere theaterzalen niet vanzelfsprekend ook een podium voor nieuw talent kunnen of willen zijn.

VIA ZUID heeft daarom samen met een aantal partners nieuwe concepten bedacht, zoals minifestivals, residenties, thema's, voorprogramma's en uitwisselingen om meer speelbeurten te realiseren voor nieuwe makers en een breder en gevarieerder publiek te bereiken.

VIA ZUID is daarover in gesprek met onder meer: Parkstad Limburg Theaters, Theater aan het Vrijthof/AINSI, C-Mine Genk, ECI Cultuurfabriek Roermond en het Munttheater Weert. Ook met festivals is contact over begeleidings- en presentatietrajecten in de talentontwikkeling: onder meer met festival Cultura Nova, Limburg Festival, Zomerparkfeesten, schrit_tmacher-festival. Het kunnen aanbieden van residentieplekken - bijvoorbeeld op landgoed Kasteel Baexem - in ruil voor toonmomenten tijdens de daar gehouden Culturele Salons, is een goed voorbeeld van zo'n nieuw concept. Dergelijke afspraken zullen ook gemaakt worden met partners buiten het culturele domein (zie voorbeelden in 2.2).

VIA ZUID gaat de samenwerking met partners en makers uitbreiden met meer en andere partners, speelplekken en publiek, in en buiten Limburg. Het aantal makers en het aantal samenwerkingspartners is in de afgelopen jaren gegroeid. Van 2017 tot 2020 zal dit verder gaan, met name door meer partners buiten het culturele domein en partners van over de grens te betrekken.

2.6 Gezonde bedrijfsvoering

De provincie Limburg en de gemeente Maastricht hebben vanaf 2013 voor de financiële basis van VIA ZUID gezorgd. Deze basis zorgde voor een concrete financiële uitgangspositie, van waaruit de compact georganiseerde stichting kon handelen en makers perspectief kon bieden.

VIA ZUID beperkte zich in de pilotfase (2013 en 2014) tot het beschikbaar stellen van ontwikkelbudgetten aan individuele makers, die vervolgens per maker/project minimaal gematcht werden door een of meer partners met zelf ingebrachte/verworven middelen (in natura of als projectbudget). Deze spin-off via de diverse partners evenaarde al snel de totale VIA ZUID subsidies en groeit nu naar een verdubbeling daarvan. De indirecte meeropbrengst van de subsidies - inclusief de daaraan verbonden publieksinkomsten - is niet terug te vinden in de boeken van VIA ZUID en is uitsluitend in de administratie van de betrokken partners verwerkt.

In de periode 2017-2020 wordt de financiële basis jaarlijks verder structureel verbreed: provincie Limburg ondersteunen de gemeenten Maastricht en Heerlen VIA ZUID. Ook de gemeente Sittard is voornemens in VIA ZUID te investeren. Het Fonds Podiumkunsten ondersteunt VIA ZUID eveneens middels een structurele subsidie. Hiermee kan VIA ZUID in coöperatieve samenwerking vele partners en producenten betrekken en met hen de meest talentvolle en kansrijke makers goed ondersteunen, om ze een sterke uitgangspositie te geven voor een bestendige beroepspraktijk met kansen in binnen- en buitenland.

Personeelsbeleid en goed werkgeverschap

VIA ZUID is als organisatie compact:

- Een directeur/bestuurder (talentmakelaar)
- Zakelijke ondersteuning en financiën
- Financiële administratie
- Secretariële en communicatieve ondersteuning

VIA ZUID heeft geen personeel in dienst: alle betrokkenen worden freelance ingehuurd en hebben een tijdelijk contract. Daarmee streeft VIA ZUID naar een combinatie van betrokkenheid en flexibiliteit.

Financieringsmix en verdienmodel

Basis van de financiering zijn de diverse subsidies. Hierdoor kan VIA ZUID als (co)producent bij vele projecten en activiteiten partners aantrekken, die de bijdrage van VIA ZUID minimaal matchen. Die laatste bijdragen zijn niet zichtbaar in de boeken van VIA ZUID, maar daarom niet minder substantieel.

- Publieksinkomsten: Als VIA ZUID als coproducent in een project stapt zal een deel van de publieksinkomsten naar VIA ZUID terugvloeien. Daarnaast neemt VIA ZUID voor enkele projecten de rol van producent op zich.
- Coproductiebijdragen: In bepaalde gevallen treedt VIA ZUID als producent op. Met name bij projecten die samen met niet-culturele partners geïnitieerd worden. VIA ZUID ontvangt in deze situaties van de participerende partners/ coproductanten de coproductiebijdragen.
- Bijdragen van fondsen: Daar waar VIA ZUID als producent optreedt, vloeien bijdragen van (private) fondsen via VIA ZUID naar de projecten.
- Sponsorbijdragen: Daar waar VIA ZUID als producent optreedt en samenwerkt met een niet-culturele partner, zijn bijdragen vanuit particuliere bedrijven voorzien. Daarnaast verwerft VIA ZUID sponsoring ten behoeve van haar eigen pr en marketingactiviteiten.

VIA ZUID is in de meeste gevallen coproducent en maakt vanuit die functie deel uit van tientallen producties en activiteiten. De doorgang en slaagkans van de producties is evenwel niet volledig afhankelijk van de deelname en bijdrage van VIA ZUID.

Bij tegenvallende inkomsten kan op korte termijn de aanstelling van de freelancemedewerkers in omvang worden beperkt. Daarnaast zal, indien de tegenvallers structureel zijn, bijvoorbeeld door het volledig wegvallen van bepaalde subsidies, gesneden worden in het aantal ondersteunde talenten. Het meest eenvoudig kan dit op korte termijn bij de potentials (de eerste fase talenten). Bij grotere tegenvallers zal ook het aantal high potentials en de bijdrage per traject kunnen worden aangepast. Tenslotte is het denkbaar dat er in bepaalde gevallen gewerkt wordt met een andere verhouding dan 50/50 in de matching van de VIA ZUID bijdrage door de partners.